

סוג הבחינה: בגרות
 מועד הבחינה: קיץ תשע"ח, 2018
 מספר השאלון: 50381
 נספח: תמונות 1-8

תולדות האומנות והבנתה

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק ראשון	—	התבוננות ביצירות אומנות	—	(12x2)	—	24 נקודות
פרק שני	—	נקודות מוצא	—	(14x2)	—	28 נקודות
פרק שלישי	—	אומנות בהקשרים שונים	—	(16x2)	—	32 נקודות
פרק רביעי	—	העמקה בתקופה או בנושא	—	(16x1)	—	16 נקודות
						<u>סה"כ</u> 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות:

1. אין להשתמש באותה יצירה לשם הדגמה בתשובות שונות בבחינה.
2. כדי לענות על שאלות 11 ו-12 על התלמיד לצרף למבחן שני דפי צילום צבע של יצירותיו.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
 רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

שים לב: אין להשתמש באותה יצירה לשם הדגמת תשובות שונות.

פרק ראשון — התבוננות ביצירות אומנות (24 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 1-4 (לכל שאלה — 12 נקודות).

1. התבונן בציור: **יהודה הימית**, עלמה יצחקי, 2013 (תמונה 1 בנספח).
 - א. תאר את האווירה ביצירה. בתשובתך התבסס על שניים מן האמצעים האומנותיים האלה: אור וצל, צבע, קומפוזיציה. (8 נקודות)
 - ב. בחר בדימוי מתוך היצירה והסבר את משמעותו. הסבר כיצד הוא תורם להבנת היצירה ולאווירה שתיארת בסעיף א. (4 נקודות)
2. התבונן בתצלום: **ללא כותרת — שקית פיתות, ענו**, דוד עדיקא, 2008 (תמונה 2 בנספח).
 - א. תאר מה רואים בתצלום. בתיאורך התייחס לשני האמצעים האומנותיים האלה: נקודת מבט, תאורה. (8 נקודות)
 - ב. הסבר את הקשר בין הדימוי המרכזי ובין הרקע בתצלום. בתשובתך התבסס על אחד מן האמצעים האומנותיים האלה: צבע, קומפוזיציה. (4 נקודות)
3. התבונן במיציב: **כשנשפנו דימויים, When We Were Exhaling Images**, היווה ק' (Hiwa K.), 2017 (תמונות 3, 4, 5 בנספח).
 - א. תאר בקצרה את היצירה. בתיאורך התייחס לפרופורציה בין המיציב כולו לבין הצופה, ובין פרט אחד (גליל אחד) לבין הצופה. (6 נקודות)
 - ב. תאר אילו רגשות היצירה מעוררת בך. הסבר אם החלל הפנימי של הגלילים מעצים את הרגשות שתיארת. (6 נקודות)
4. התבונן בתצלומים של **תחנת הרכבת בשדרות**, עמי שנער ואמיר מן, 2013 (תמונות 6, 7, 8 בנספח).
 - א. כתוב אם יש קשר בין מרכיבי המבנה (תמונות 6, 7, 8 בנספח). הסבר כיצד העיצוב של מרכיבי המבנה משרת את תפקידו של המבנה. בתשובתך התבסס על שני האמצעים האדריכליים האלה: צורה, מקצב. (6 נקודות)
 - ב. בחר באחד מן האמצעים האלה: חומר או חלל ומסה. האם לדעתך אמצעי זה משרת את תפקידו של המבנה? הסבר את דבריך. (6 נקודות)

פרק שני — נקודות מוצא (28 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 5-8 (לכל שאלה — 14 נקודות).

שים לב: בכל תשובה ציין את שם האומן ואת שם היצירה.

5. א. בחר ביצירה שיש בה שילוב בין מציאות לדמיון. ציין את שם האומן ואת שם היצירה, ותאר אותה בקצרה.
בתיאורך הסבר כיצד הדמיון בא לידי ביטוי ביצירה. בסס את תשובתך על אמצעי אומנותי אחד. (6 נקודות)
- ב. הסבר כיצד המציאות באה לידי ביטוי ביצירה. בסס את תשובתך על שני אמצעים אומנותיים. (8 נקודות)
6. א. בחר ביצירה שעוסקת בזהות מגדרית. ציין את שם האומן ואת שם היצירה, ותאר אותה בקצרה.
הסבר כיצד נושא המגדר בא לידי ביטוי ביצירה. (6 נקודות)
- ב. הסבר מהו המסר שהאומן מבקש להביע ביצירה. בסס את תשובתך על שני אמצעים אומנותיים. (8 נקודות)
7. א. בחר ביצירת אומנות השוברת מוסכמה אומנותית. ציין את שם האומן ואת שם היצירה, ותאר אותה בקצרה.
הסבר איזו מוסכמה אומנותית נשברה ביצירה זו. (7 נקודות)
- ב. הסבר בעזרת שני אמצעים אומנותיים כיצד שבירת המוסכמה ביצירה שבחרת משרתת את המסר או את הרעיון שהאומן מבקש להביע. (7 נקודות)
8. א. בחר ביצירה שבה זיכרון קולקטיבי בא לידי ביטוי. ציין את שם האומן ואת שם היצירה, ותאר אותה בקצרה.
הסבר לאיזה אירוע היצירה מתייחסת ומהו המסר שהאומן מבקש להביע ביצירה זו. (6 נקודות)
- ב. ציין שני אמצעים אומנותיים שבאים לידי ביטוי ביצירה והסבר כיצד הם תורמים למסר שהאומן מבקש להביע.
(8 נקודות)

פרק שלישי — אומנות בהקשרים שונים (32 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 9-12 (לכל שאלה — 16 נקודות).

שים לב: בכל תשובה ציין את שם האומן ואת שם היצירה.

9. מאמר

בספר **אמנות עכשווית אני מדברת אליכם** בפרק "אמנות ומציאות — הגבולות הנזילים", רותי דירקטור מציגה כמה רעיונות.

א. ציין והסבר שני רעיונות שמוזכרים בפרק ועוסקים ב"גבולות הנזילים" באומנות. (8 נקודות)

ב. בחר באומן אחד שמוזכר בפרק והדגם באמצעות יצירתו את אחד הרעיונות שצינת בסעיף א. (8 נקודות)

10. ביקור בתערוכה

א. בחר בתערוכה שביקרת בה במהלך לימודי האומנות. ציין את שם התערוכה, את שם המוזאון או הגלריה ואת נושא התערוכה. תאר שתי יצירות שהוצגו בתערוכה. ציין את שם האומן או האומנים ואת טכניקת העבודה בכל אחת מן היצירות שתיארת.

(8 נקודות)

ב. הסבר מה לדעתך היו שיקוליו של האוצר בבחירת שתי היצירות שתיארת בסעיף א. בתשובתך התייחס לשני שיקולים (חלוקה לפי זמנים, נושא, טכניקה, צבעוניות, גודל, יחסי יצירה-קיר ועוד). (8 נקודות)

11. דיאלוג עם אומן

אם בחרת לענות על שאלה זו, עליך לצרף תצלום של היצירה שיצרת בשיעורי האומנות.

א. בסדנת האומנות יצרת את העבודה "דיאלוג עם אומן". ציין את שם האומן שבחרת. פרט בקצרה שני מאפיינים של יצירתו. בסס את תשובתך באמצעות אחת מיצירותיו. ציין את שם היצירה. (8 נקודות)

ב. הסבר מדוע בחרת באומן זה ובאיזה אופן הדיאלוג שלך עם האומן קשור לנושא היצירה שלך או לטכניקת העבודה ולאמצעים האומנותיים ביצירתך. בתשובתך תאר את יצירתך בקצרה. (8 נקודות)

12. אוצרות

אם בחרת לענות על שאלה זו, עליך לצרף תצלום של התערוכה שאצרת בשיעורי האומנות.

א. בסדנת האומנות אצרת תערוכה. ציין את נושא התערוכה ואת שמה. הסבר באיזה חלל בחרת להציג את התערוכה, ותאר את החלל.

ציין חמש יצירות שהוצגו בתערוכה שאצרת ואת שמות האומנים שיצרו אותן. הסבר את הקשר בין היצירות שציינת ובין נושא התערוכה. (10 נקודות)

ב. בחר ביצירה אחת מן היצירות שציינת בסעיף א, ותאר היכן היא ממוקמת בחלל שבחרת. הסבר מדוע בחרת למקם אותה במקום זה. (6 נקודות)

פרק רביעי — העמקה בתקופה או בנושא (16 נקודות)

בפרק זה השאלות עוסקות בשלוש תקופות ובנושא אחד:
א. אומנות קלאסית ב. אומנות הרנסנס ג. אומנות הבארוק ד. אומנות יהודית — תרבות חזותית
עליך לבחור בתקופה או בנושא שלמדת בהעמקה, ולענות על אחת מן השאלות הקשורות לתקופה או לנושא.

שים לב: בכל תשובה ציין את שם האומן ואת שם היצירה.

א. אומנות קלאסית — יוון ורומא בעת העתיקה

אם בחרת בתקופה זו, ענה על אחת מן השאלות 13-15. (16 נקודות)

13. א. הסבר מהי המיתולוגיה היוונית. בחר ביצירה שמתוארת בה סצנה מן המיתולוגיה. ציין את שמה ותאר אותה בקצרה. (5 נקודות)
- ב. ציין לאיזו תקופה שייכת היצירה שבחרת בסעיף א. הסבר כיצד שני אמצעים אומנותיים של תקופה זו באים לידי ביטוי ביצירה שבחרת. (11 נקודות)
14. א. הסבר את תהליך העבודה בטכניקה של סגנון הדמויות האדומות. (5 נקודות)
- ב. בחר בציור שנוצר בטכניקת עבודה זו. ציין את שמו ותאר אותו בקצרה. הסבר שני פרטים באופן עיצוב הדמות בציור — פרט אחד המייצג חידוש ופרט אחר שמשקף את ההמשכיות של סגנון העבר. (11 נקודות)
15. א. ציין מאפיין אחד של הפיסול בתקופה הקלאסית והסבר אותו. בחר בפסל מתקופה זו שבו המאפיין שציינת בא לידי ביטוי. ציין את שם הפסל ותאר אותו בקצרה. הסבר כיצד המאפיין שציינת בא לידי ביטוי בפסל שבחרת. (8 נקודות)
- ב. בחר ביצירה אחת מן התקופה המודרנית או הפוסט־מודרנית או העכשווית שאפשר לראות בה את המאפיין הקלאסי שציינת בסעיף א. ציין את שם האומן ואת שם היצירה, ותאר אותה בקצרה. הסבר כיצד מאפיין קלאסי זה בא לידי ביטוי ביצירה זו. (8 נקודות)

ב. אומנות הרנסנס

אם בחרת בתקופה זו, ענה על אחת מן השאלות 16-18. (16 נקודות)

שים לב: בכל תשובה ציין את שם האומן ואת שם היצירה.

16. א. הסבר את המושגים פרספקטיבה מדעית (קווית) ופרספקטיבה אווירית (אטמוספירית). (6 נקודות)
ב. בחר ביצירה שבה אחת הפרספקטיבות באה לידי ביטוי. ציין את שם היצירה ואת שם האומן, ותאר אותה בקצרה. הסבר כיצד הפרספקטיבה באה לידי ביטוי ביצירה זו. בתשובתך התייחס לשני אמצעים אומנותיים שיוצרים את הפרספקטיבה. (10 נקודות)
17. א. הסבר את המושג "איש אשכולות" על פי תפיסת הרנסנס. ציין אומן אחד שנחשב ל"איש אשכולות" והסבר מדוע הוא נחשב לכזה. (6 נקודות)
ב. בחר ביצירה של האומן שציינת בסעיף א. ציין את שמה ותאר אותה בקצרה. הסבר באמצעות שתי דוגמאות מן היצירה מדוע נחשב האומן ל"איש אשכולות". (10 נקודות)
18. א. ציין עיקרון אחד של הרנסנס והסבר אותו. בחר ביצירה מתקופת הרנסנס שבה עיקרון זה בא לידי ביטוי. ציין את שם האומן ואת שם היצירה, ותאר אותה בקצרה. הסבר כיצד העיקרון שציינת בא לידי ביטוי ביצירה שבחרת. (8 נקודות)
ב. בחר ביצירה מן התקופה המודרנית או הפוסט־מודרנית או העכשווית שבה העיקרון של הרנסנס שציינת בסעיף א בא לידי ביטוי. ציין את שם האומן ואת שם היצירה, ותאר אותה בקצרה. הסבר כיצד עקרון רנסנס זה בא לידי ביטוי ביצירה זו. (8 נקודות)

ג. אומנות הבארוק

אם בחרת בתקופה זו, ענה על אחת מן השאלות 19-21. (16 נקודות)

שים לב: בכל תשובה ציין את שם האומן ואת שם היצירה.

19. א. הסבר את המושג "צייר חצר". ציין שם של אומן שהיה צייר חצר וכתוב בעבור מי עבד. (6 נקודות)
ב. הסבר כיצד תפקידו של האומן שציינת כצייר חצר בא לידי ביטוי באחת מיצירותיו. ציין שני אמצעים אומנותיים שצייר החצר השתמש בהם כדי להביע את המסר ביצירתו. בסס את תשובתך על יצירה אחת של אומן זה. ציין את שם היצירה ותאר אותה בקצרה. (10 נקודות)
20. א. בחר במבנה מתקופת הבארוק, ציין את שם המבנה, כתוב היכן הוא נמצא ותאר אותו בקצרה. (6 נקודות)
ב. ציין שני מאפיינים של הבארוק שבאים לידי ביטוי במבנה שבחרת, והסבר כיצד הם משקפים את תפקיד המבנה ואת התקופה שהוא נבנה בה. (10 נקודות).
21. א. ציין מאפיין אחד של הבארוק והסבר אותו. בחר ביצירה מתקופת הבארוק שבה מאפיין זה בא לידי ביטוי. ציין את שם האומן ואת שם היצירה, ותאר אותה בקצרה. הסבר כיצד המאפיין שציינת בא לידי ביטוי ביצירה שבחרת. (8 נקודות)
ב. בחר ביצירה מן התקופה המודרנית או הפוסט־מודרנית או העכשווית שבה המאפיין שציינת בסעיף א בא לידי ביטוי. ציין את שם האומן ואת שם היצירה, ותאר אותה בקצרה. הסבר כיצד המאפיין הבארוקי בא לידי ביטוי ביצירה זו. (8 נקודות)

ד. אומנות יהודית – תרבות חזותית

אם בחרת בנושא זה, ענה על אחת מן השאלות 22-24. (16 נקודות)

שים לב: בכל תשובה ציין את שם האומן ואת שם היצירה.

22. א. הסבר את המושג מיקרוגרפיה. (6 נקודות)
ב. בחר ביצירה שבה נעשה שימוש במיקרוגרפיה, וציין את שם היצירה. מה תפקיד המיקרוגרפיה ביצירה שבחרת? (10 נקודות)
23. מגוון הפרשנויות של הדיבר השני, "לא תעשה לך כל פסל וכל תמונה", באות לידי ביטוי ביצירה החזותית והן הביאו ליצירה יהודית מגוונת.
א. בחר ביצירה המביאה לידי ביטוי התמודדות עם אחת הפרשנויות של הדיבר השני, ציין את שמה או היכן היא נמצאת (אם בכתב יד או במקום אחר), ותאר אותה בקצרה. (6 נקודות).
ב. כיצד האומן מתמודד ביצירתו עם הדיבר השני? בתשובתך התבסס על שני אמצעים אומנותיים. (10 נקודות)
24. בחר ביצירה של אומן יהודי בן זמננו שבה הזהות היהודית באה לידי ביטוי.
א. ציין את שם האומן ואת שם היצירה, ותאר אותה בקצרה. הסבר כיצד הזהות היהודית של האומן באה לידי ביטוי ביצירה, ומהו המסר או הרעיון שהאומן רוצה להביע ביצירתו. (8 נקודות).
ב. ציין שני אמצעים אומנותיים המסייעים לאומן להביע את המסר או את הרעיון ביצירתו. (8 נקודות)

בהצלחה!

תמונה 1 (שאלה 1) – עלמה יצחקי, יהודה הימית. שמן על בד, 160×125 ס"מ. 2013.

תמונה 2 (שאלה 2) — דוד עדיקא, ללא כותרת — שקית פיתות, עכו. תצלום צבע. 21×29 ס"מ. 2008.

תמונה 4 (שאלה 3) – היווה ק' (Hiwa K.),

כשנשפנו דימויים, **When We Were Exhaling Images** [מבט חזיתי].
צינורות חימר, רהיטים, אובייקטים שונים ותאורה. דוקומנטה, קאסל, 2017.

תמונה 3 (שאלה 3) – היווה ק' (Hiwa K.),

כשנשפנו דימויים, **When We Were Exhaling Images** [מבט מרחוק].
צינורות חימר, רהיטים, אובייקטים שונים ותאורה. דוקומנטה, קאסל, 2017.

תמונה 5 (שאלה 3) – היווה ק' (Hiwa K.),

כשנשפנו דימויים, **When We Were Exhaling Images**
[פרט אחד מתוך המיצב]. צינורות חימר, רהיטים, אובייקטים
שונים ותאורה. דוקומנטה, קאסל, 2017.

נספח: תמונות לשאלון תולדות האומנות והבנתה

תמונה 6 (שאלה 4) — עמי שנער ואמיר מן, תחנת הרכבת בשדרות [מבט מבחוץ]. בטון, מתכת, זכוכית. 2013.

תמונה 8 (שאלה 4) — עמי שנער ואמיר מן, תחנת הרכבת בשדרות [תחנת המתנה]. בטון, מתכת, זכוכית. 2013.

תמונה 7 (שאלה 4) — עמי שנער ואמיר מן, תחנת הרכבת בשדרות [מבט מבפנים]. בטון, מתכת, זכוכית. 2013.